

Odkedy sa súrodenci Gerda a Lars našli, žijú spolu so stádom ďalších veľrýb na severe, v prekrásnej Rajskej zátok. Zátoku každý večer zahaľuje tma. Morská hladina sa vtedy upokojí a zaodeje do tmavých šiat. Takých tmavých, že si veľryba ledva dovidí pred tlamu. Vraj aby sa všetky tie vráskavce, bieluhy, vorvane a kosatky nebáli tmy, zavesil im ktosi nad morskú hladinu mesiac.

More tíško šumí a veľryby spievajú svoje piesne. Vyníma sa najmä jedna. Uspávanka, ktorú Gerdu a Larsa naučila ich mama:

*Na tmavom nebi jasné hviezdy svietia
a nová cesta do diaľavy zve ťa,
spoznávaš mnohé taje v svete morskom,
pod nebom, ktoré bdie nad všetkým tvorstvom.*

*Raz zídeme sa v zátočine raja,
čas delí nás, no večnosť opäť spája.
S nádejou plávaj v šírej vode, dieťa,
dôveruj nebu, k cieľu dovedie ťa.*

Tú pieseň mali veľryby rady. Všetkým sa páčila. Len stará veľryba grónska, ktorú nik nevolal inak ako matka Lisbet, sa pri uspávanke mračila, akoby mala v obočí zapichnutý rybársky háčik.

Gerdu a Larsa zachmúrená stará veľryba hnevala.

V jeden deň nabrali odvahu a spýtali sa: „Matka Lisbet, prečo sa ti nepáči naša pieseň?“

Staručká veľryba najprv prísne vyfrkla gejzír vody z nozdry na vrchole hlavy, no vzápätí ich prekvapila milým hlasom: „Je krásna. Najkrajšia v celej zátokke, ba aj na širom mori. Ale prečo ju nespievate celú?“

„Celú?“ nechápali súrodenci.

„Áno, pokračuje ďalej. Keby ste sa vydali na sever od zátoky a nasledovali polárnu žiaru, našli by ste... No na takúto cestu už nikto nemá odvahu,“ povedala Lisbet a odplávala za útesy.

Aká odvaha? Aké pokračovanie? Odkiaľ to stará Lisbet vie? Poznala našu mamu?“ nechápala Gerda.
„Ale čoby,“ zahriakol ju starší brat. „Lisbet je staručká, možno si našu uspávanku splietla s inou. Nechaj to tak.“

No niekde v kútiku duše sa sám seba pýtal to isté, čo Gerda. Mali by sa vydať na sever a zistiť, ako ich uspávanka pokračuje?

A len čo sa na oblohe objavila polárna žiara, Gerdu s Larsom premohla zvedavosť. Cítili sa ako hrdinovia z rozprávky. Nabrali odvahu a rozhodli sa záhadu so strateným koncom uspávanky vyriešiť!

„Lars, vieš, čo mi hovorila veľryba Rebeka? Vraj dedovho otca brat sa kedysi dávno vydal na okružnú cestu oceánom. Túlal sa, spoznával nové miesta a preplával desaťtisíce míľ. Čo desaťtisíce? Státisíce míľ! Ba priam mi-li-ó-ny! Za jediný mesiac!“

„Táraniny!“ rázne prerušil Gerdu jej brat.

Vzpriamil sa a vážnym hlasom ju začal poučať: „Keď ti bude zase niekto niečo vešať na plutvu, spýtaj sa ho, či si ten svoj príbeh troška neprikráslil. Veľryby sú staré známe klebetnice a nemôžeš veriť všetkému, čo...“